

Dokument s plenarne sjednice

A8-0459/2018

11.12.2018

IZVJEŠĆE

o provedbi trgovinskog stupa Sporazuma o pridruživanju sa Srednjom
Amerikom
(2018/2106(INI))

Odbor za međunarodnu trgovinu

Izvjestitelj: Reimer Böge

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ..	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	5
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	13
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU	14

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Izvjestitelj je 19. veljače 2018. dobio zadatak izraditi izvješće o provedbi trgovinskog stupa Sporazuma o pridruživanju sa Srednjom Amerikom.

I. Izvori informacija

Od svog imenovanja izvjestitelj je prikupio informacije te se, među ostalim, oslonio na sljedeće izvore:

- javno saslušanje pod nazivom „Jačanje veza: trgovinski odnosi EU-a i Latinske Amerike”, koje je 20. lipnja 2018. organizirao Odbor za međunarodnu trgovinu (INTA) i na kojemu su sudjelovali stručnjaci iz akademskih krugova i međunarodnih organizacija;
- sastanak Skupine odbora INTA za praćenje stanja u Srednjoj Americi, održan 19. lipnja 2018. uz sudjelovanje veleposlanika Kostarike, privremenog predsjednika Tajništva za gospodarsku integraciju Srednje Amerike (Secretaría de Integración Económica Centroamericana, SIECA) i predstavnika Europske komisije (DG Trade);
- detaljnu analizu EPRS-a naslovljenu „Trgovina EU-a s Latinskom Amerikom i Karibima: pregled i broježani podaci” od 14. rujna 2018.;
- godišnje izvješće Europske komisije za 2017. o provedbi sporazumâ EU-a o slobodnoj trgovini;
- treće godišnje izvješće o provedbi dijela IV. Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane;
- najnovije trgovinske statističke podatke Eurostata;
- izvješća Međunarodne organizacije rada (MOR) po pojedinačnim zemljama.

II. Glavni rezultati

Na temelju navedenih komparativnih izvora informacija jasno je sljedeće:

- Sporazumom o pridruživanju namjerava se ojačati proces regionalne integracije između zemalja Srednje Amerike, što će se ostvariti podupiranjem međuregionalnih institucija te na temelju suradnje i dijaloga;
- trgovinski tokovi između stranaka Sporazuma općenito su se pokazali otpornima, unatoč nepovoljnom međunarodnom gospodarskom kontekstu;
- ni Srednja Amerika niti EU ne koriste se u cijelosti svojim odobrenim carinskim kvotama;

- Sporazumom o pridruživanju tek će se početi doprinositi modernizaciji i diversifikaciji izvoza iz Srednje Amerike;
- postignut je napredak u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih standarda, pravila o podrijetlu i svladavanja tehničkih prepreka trgovini;
- problemi povezani s odredbama o trgovini i održivom razvoju i dalje su prisutni;
- stranke počinju s provedbom upravnih i institucionalnih postupaka za donošenje odgovarajućeg protokola o uključivanju Hrvatske u taj Sporazum o pridruživanju.

III. Ključne preporuke

- U potpunosti provesti sve odredbe trgovinskog stupa;
- dostavljati ažurirana i sveobuhvatna godišnja izvješća o provedbi Sporazuma o pridruživanju, u skladu s relevantnim provedbenim propisima, te u ocjene investicijskih tokova uključiti relevantne podatke i iznose;
- ostvariti daljnji napredak, npr. u pogledu problema diskriminatornih poreza Kostarike na uvoz alkoholnih pića i u pogledu učinkovite zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla;
- promicati mjere za podizanje informiranosti o Sporazumu među dionicima u obje regije;
- staviti MSP-ovima na raspolaganje sve potrebne instrumente za poticanje više razmjena i sudjelovanja kako bi se iskoristile prednosti Sporazuma;
- ojačati inspekcije rada i unaprijediti socijalni dijalog; države Srednje Amerike koje su stranke Sporazuma trebale bi iskorijeniti nasilje nad sindikalistima i autohtonim narodima, poduzeti zakonodavne mjere u cilju učinkovite provedbe temeljnih konvencija MOR-a o slobodi udruživanja, kolektivnom pregovaranju i nediskriminaciji te radu djece;
- pozvati Austriju, Belgiju i Grčku da ratificiraju taj Sporazum.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi trgovinskog stupa Sporazuma o pridruživanju sa Srednjom Amerikom 2018/2106(INI)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir dio IV. Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane¹;
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2012. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane² te popratno privremeno izvješće³,
- uzimajući u obzir godišnja izvješća Komisije od 18. ožujka 2015., 18. veljače 2016. i 5. travnja 2017. o provedbi dijela IV. Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Srednje Amerike (COM(2015)0131, COM(2016)0073 i COM(2017)0160),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 31. svibnja 2018. o stanju u Nikaragvi⁴ i izjavu koju je u ime Unije 2. listopada 2018. godine o stanju u Nikaragvi dala potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,
- uzimajući u obzir rezolucije Europsko-latinskoameričke parlamentarne skupštine o upravljanju globalizacijom i o korporativnoj društvenoj odgovornosti u EU-u i u zemljama Latinske Amerike i Kariba, obje usvojene 20. rujna 2018. u Beču,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 9. studenog 2017. naslovljeno „Provedba sporazumâ o slobodnoj trgovini u razdoblju od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2016.” (SWD(2017)0364),
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 14. veljače 2018. o poglavljima o trgovini i održivom razvoju u sporazumima o slobodnoj trgovini⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 30. svibnja 2018. o godišnjem izvješću o provedbi zajedničke trgovinske politike⁶ te svoju Rezoluciju od 25. listopada 2018. o ovladavanju globalizacijom: trgovinski aspekti⁷,
- uzimajući u obzir izvješće od 14. lipnja 2018. o četvrtom sastanku Odbora za pridruživanje,

¹ [SL L 346, 15.12.2012., str. 3.](#)

² [SL C 434, 23.12.2015., str. 181.](#)

³ [Privremeno izvješće od 8. studenog 2012. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane.](#)

⁴ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0238.

⁵ SL C 227, 28.6.2018, str. 27.

⁶ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0230.

⁷ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0439.

- uzimajući u obzir izvješće od 13. lipnja 2018. Forumu za civilno društvo o četvrtom sastanku Odbora za trgovinu i održivi razvoj u okviru Sporazumu o pridruživanju između Europske unije i Srednje Amerike¹,
 - uzimajući u obzir sažetak rasprave održane na zajedničkom sastanku savjetodavnih skupina civilnog društva Europe i Srednje Amerike od 16. lipnja 2016.²,
 - uzimajući u obzir javna saslušanja organizirana u Odboru za međunarodnu trgovinu (INTA) 20. lipnja 2018., 15. ožujka 2016. i 27. ožujka 2012.,
 - uzimajući u obzir svoju preporuku Vijeću i Komisiji od 13. prosinca 2017. nakon istrage o pranju novca, izbjegavanju plaćanja poreza i utaji poreza³,
 - uzimajući u obzir Zajedničku izjavu o trgovini i ekonomskom osnaživanju žena s Ministarske konferencije WTO-a održane u Buenos Airesu u prosincu 2017.,
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za međunarodnu trgovinu (A8-0459/2018),
- A. budući da je Sporazum o pridruživanju između EU-a i Srednje Amerike (dalje u tekstu „Sporazum”) bio prvi sporazum o pridruživanju između regija koji je Unija sklopila; budući da se on temelji na tri komplementarna stupa, to jest političkom dijalogu, suradnji i trgovini; budući da je dio Sporazuma koji se odnosi na trgovinu (dio IV.) bio prilično sveobuhvatan i ambiciozan kada se o njemu pregovaralo, ali da sada, gledajući unazad, u njemu nedostaju ažurirane odredbe o, među ostalim, spolu i trgovini, digitalnoj trgovini i e-trgovini, javnoj nabavi, ulaganjima, borbi protiv korupcije te o malim i srednjim poduzećima;
- B. budući da se trgovinski stup Sporazuma privremeno primjenjuje pet godina: od 1. kolovoza 2013. s Hondurasom, Nikaragvom i Panamom, od 1. listopada 2013. s Kostarikom i El Salvadorom te od 1. prosinca 2013. s Gvatemalom;
- C. budući da i dalje nisu primijenjeni stupovi političkog dijaloga i suradnje jer sve države članice još nisu ratificirale Sporazum; budući da neprimjenjivanje tih dvaju stupova stvara neravnotežu između područja koje se odnosi na trgovinu i političkih pitanja, točnije temeljnih vrijednosti EU-a, kao što su promicanje demokracije i ljudskih prava;
- D. budući da je Srednja Amerika relativno malo tržište, koje broji gotovo 43 milijuna stanovnika i čini 0,25 % svjetskog BDP-a;
- E. budući da su zemlje Srednje Amerike u posljednjih 15 godina postale otvorenije za trgovinu od drugih zemalja s jednakom razinom prihoda; budući da je, međutim, uvoz i dalje glavni izvor trgovine s drugim zemljama;

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/july/tradoc_157150.pdf

² https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/en_joint-document_advisory-groups_16-june-2016_final.pdf

³ SL C 369, 11.10.2018., str. 132.

- F. budući da je za zemlje Srednje Amerike najbitnije tržište sama regija, pri čemu je Srednjoameričko zajedničko tržište drugi najveći trgovinski partner za većinu zemalja u regiji i da je njegov udio u ukupnom izvozu 26 %;
- G. budući da je provedba trgovinskih sporazuma EU-a ključan prioritet Parlamenta, Vijeća i Komisije za praćenje, ocjenu i prilagodbu zajedničke trgovinske politike Europske unije; budući da je izvješćivanje o provedbi Sporazuma o pridruživanju sa Srednjom Amerikom pravovremen i koristan doprinos razmatranju o njegovu mogućem ažuriranju;
- H. budući da sada imamo dovoljno iskustva, podataka i statističkih informacija da bi se ocijenila provedba trgovinskog dijela tog Sporazuma; budući da su se u rezoluciji koju je Parlament donio 11. prosinca 2012. u trenutku davanja suglasnosti Sporazumu istakli ciljevi trgovinskog dijela tog Sporazuma i da su njome obuhvaćeni i prijedlozi za popratne radnje tijekom njegove provedbe¹, što je relevantno za analizu u tijeku;
- I. budući da se u Mišljenju 2/15 Suda Europske unije od 16. svibnja 2017. godine² potvrđuje da se zajednička trgovinska politika temelji na vrijednostima i da je promicanje održivog razvoja njezin sastavni dio;
- J. budući da je stanje ljudskih prava u nekoliko zemalja Srednje Amerike zabrinjavajuće;

Glavni zaključci i preporuke

1. smatra da se Sporazumom nastoji ispuniti jedan od njegovih glavnih početnih ciljeva s obzirom na to da njime želi ojačati proces regionalne integracije među zemljama Srednje Amerike tako što će se podupirati međuregionalne institucije, suradnju i dijalog, doprinositi ispunjavanju ciljeva članka 21. UEU-a, univerzalnog programa UN-a za održivi razvoj do 2030., i to u okviru načela usklađenosti politika razvoja kako je utvrđeno u članku 208. UFEU-a, komplementarnosti njihovih proizvodnih sektora, olakšavanju poštene prekogranične razmjene i poticanju regionalnog održivog gospodarskog rasta; ponavlja da se Sporazumom doprinosi konsolidaciji šire strateške dimenzije partnerstva između EU-a te Latinske Amerike i Kariba; smatra da je od ključne važnosti da se osigura puno stupanje na snagu Sporazuma o pridruživanju, koji čeka ratifikaciju u nekim državama članicama EU-a³, kao i da obje stranke uistinu i primjereno provedu sve odredbe trgovinskog stupa;
2. podsjeća na važnost jačanja biregionalne suradnje radi očuvanja i jačanja multilateralnog trgovinskog sustava kao ključnog stupa za postizanje ciljeva održivog razvoja i radi osiguravanja gospodarskog upravljanja utemeljenog na pravilima te jamčenja pravednije, uključivije i održivije trgovine; posebno podsjeća na svoju potporu Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i naglašava njezinu ulogu u stvaranju gospodarske stabilnosti i podupiranju rasta i razvoja te poziva stranke da iskoriste dijalog koji se potiče u Sporazumu kako bi utvrdile i razvile zajedničke strategije za nužnu

¹ [Mišljenje](#) Odbora za međunarodnu trgovinu od 19. rujna 2012. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane.

² ECLI:EU:C:2017:376.

³ Na dan 10. rujna 2018. još se čeka ratifikacija u Austriji, Belgiji, Ujedinjenoj Kraljevini i Grčkoj.

<http://www.consilium.europa.eu/hr/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2012001>

modernizaciju Svjetske trgovinske organizacije;

3. naglašava da je Srednja Amerika jedna od regija najviše pogođenih klimatskim promjenama i prirodnim katastrofama te stoga zahtijeva da se provede temeljita analiza odnosa između promjene u uporabi zemljišta koja je posljedica liberalizacije ulaganja i pristupa vlasništvu te širenja monokultura, zaštite i pristupa vodnim resursima i slatkim vodama te potrebe održavanja i/ili razvoja javnih usluga kao i suradnje u razvoju javnih prometnih i energetskih sustava koji ne onečišćuju okoliš;
4. ističe da Sporazum počiva na pravednom i predvidljivom odnosu koji se temelji na pravilima i kojim se promiče sigurnije gospodarsko okruženje među trgovinskim partnerima; to se okruženje zasniva na načelima održivog razvoja i poštovanju ljudskih prava te radnim i ekološkim standardima, pri čemu se poštuju vladavina prava i dobro upravljanje; također ističe potrebu da se donesu učinkovite mjere za borbu protiv korupcije; smatra da takvom predvidljivošću potiče gospodarski rast, razmjenu robe, pružanje usluga, sudjelovanje u javnoj nabavi, privlačnost ulaganja, otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i poboljšanje radnih uvjeta i životnog standarda, čak i ako trgovinski tokovi nisu uvijek linearni;
5. poziva Komisiju da dostavi ažurirana i sveobuhvatna godišnja izvješća o provedbi Sporazuma u skladu s odgovarajućim provedbenim propisima; smatra da informacije iz Izvješća o provedbi sporazumâ o slobodnoj trgovini nisu dovoljne (SWD (2017)0364); napominje da podaci o uvozu iz Srednje Amerike uvelike fluktuiraju, s obzirom na to da izvoz iz tih zemalja uglavnom obuhvaća proizvode koji se prodaju po cijenama na svjetskom tržištu ili kao dio globalnih lanaca vrijednosti; snažno potiče stranke da u cilju odgovarajuće procjene provedbe Sporazuma poduzmu odgovarajuće mjere za poboljšanje prikupljanja i pružanja redovitih, ažuriranih, usporedivih i pouzdanih statističkih podataka o relevantnim sektorima, uključujući o trgovini robom i uslugama, ulaganjima i klimatskim promjenama, kao i o stupnju konsolidacije aktivnosti malih i srednjih poduzeća, te da evaluacije provode na temelju podataka razvrstanih po spolu; nadalje, potiče obje stranke da prate provedbu međunarodno dogovorenih standarda za borbu protiv pranja novca te utaje i izbjegavanja plaćanja poreza; ponavlja svoj poziv Komisiji da ažurira i razvije zajedničku metodologiju za dosljedniju evaluaciju provedbe trgovinskih sporazuma;
6. pozdravlja činjenicu da su se trgovinski tokovi između stranaka Sporazuma općenito pokazali otpornima, unatoč nepovoljnom međunarodnom gospodarskom kontekstu; prima na znanje sljedeće: izvoz iz EU-a povećao se za 22 %, dok se uvoz iz pet zemalja Srednje Amerike povećao za 18,3 %, glavno odredište izvoza iz EU-a u Srednju Ameriku je Kostarika, nakon čega slijede Panama i Gvatemala, a glavni izvoznik robe u Uniju je Kostarika, zatim Honduras i Gvatemala; sa zabrinutošću primjećuje znatan pad od 40,4 % izvoza iz Kostarike u EU 2015., koji je posljedica preseljenja velikog proizvođača informatičke opreme u jugoistočnu Aziju, što je dovelo do općeg pada uvoza iz Srednje Amerike od 16,8 %;
7. izražava žaljenje zbog toga što se ni Srednja Amerika niti EU u cijelosti ne koriste svojim odobrenim carinskim kvotama te stoga traži da se identificiraju potencijalni sektori u kojima bi trebalo poticati daljnje razmjene; izražava žaljenje zbog toga što su podaci o stopama iskorištenosti povlastica dostupni samo u Kostarici; zabrinut je zbog

toga što je samo 16,6 % prihvatljivog izvoza iz EU-a u Kostariku iskoristilo korist od Sporazuma o slobodnoj trgovini, dok je stopa prihvatljivog izvoza iz Kostarike u EU iznosila 92 %¹; podsjeća da je iznimno važno da trgovina bude uključivija i da se malim i srednjim poduzećima, a posebno malim poljoprivrednicima, omogući odgovarajuća integracija u lance vrijednosti; poziva Komisiju da u tom pogledu aktivno djeluje kako bi se povećala razina znanja i olakšalo korištenje mogućnosti koje su se otvorile u okviru Sporazuma radi veće stope iskorištavanja povlastica i uporabe postojećih carinskih kvota među europskim proizvođačima, posebno malim i srednjim poduzećima;

8. napominje da glavni proizvodi koje Srednja Amerika izvozi u EU i dalje uglavnom potječu iz primarnog sektora i da su to u većini slučajeva proizvodi s niskom dodanom vrijednošću, kao što su tekstil, kava, šećer, automobilski dijelovi ili škampi, dok su glavni proizvodi koje EU izvozi u Srednju Ameriku strojevi i uređaji, proizvodi kemijske industrije ili srodnih industrija i prijevozna oprema; međutim, napominje da Sporazum počinje doprinositi modernizaciji i diversifikaciji izvoza iz Srednje Amerike s većom dodanom vrijednošću, kao što su igle, ortopedska pomagala i medicinski proizvodi, te porastu izvoza pravedno proizvedenih i ekoloških certificiranih proizvoda;
9. izražava žaljenje zbog toga što ni treće godišnje izvješće niti izvješće o provedbi sporazuma Unije o slobodnoj trgovini koji obuhvaćaju 2016. ne uključuju relevantne podatke za ocjenjivanje investicijskih tokova; poziva Komisiju da te podatke uključi u buduća izvješća;
10. prima na znanje činjenicu da se ukupna trgovina uslugama EU-a sa Srednjom Amerikom neznatno smanjila i da je koncentrirana u Panami i Kostarici te poziva Komisiju da izradi dodatnu analizu po zemljama i po sektorima;
11. svjestan je napretka postignutog u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih standarda, pravila o podrijetlu i svladavanja tehničkih prepreka trgovini te poziva stranke da unaprijede sustav ranog upozoravanja i transparentnosti te razmjenu informacija o internom zakonodavstvu i postupcima; napominje da je Srednja Amerika zabrinuta zbog novog pravnog okvira EU-a, koji bi mogao ugroziti izvoz palmina ulja; ponavlja da su potrebne pravovremene informacije i *ex ante* razmjene kako bi stranke mogle predvidjeti promjene obrazaca i prilagoditi im te se uskladiti s internim zakonskim propisima;
12. naglašava da je potrebno ostvariti daljnji napredak, npr. u pogledu problema diskriminatornih poreza Kostarike na uvoz alkoholnih pića; također je zabrinut zbog otvorenih pitanja u pogledu učinkovite zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla, primjerice u Kostarici (Manchego), Gvatemali (Parmigiano) ili Hondurasu (popis generičkih lijekova), te preporučuje da se ulože dodatni napor u cilju usklađenosti;
13. izražava žaljenje zbog nedostatka posebnog poglavlja o malim i srednjim poduzećima u postojećem Sporazumu te potiče Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD), države članice i Srednju Ameriku da uključe takvo poglavlje pri budućoj

¹ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću naslovljeno „Treće godišnje izvješće o provedbi dijela IV. Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane” (COM(2017)0160).

reviziji Sporazuma; poziva stranke da malim i srednjim poduzećima stave na raspolaganje svu pravnu i administrativnu potporu i alate potrebne kako bi se ta poduzeća uključila u trgovinu i ulaganja u okviru Sporazuma, kako bi se potaknula veća razmjena i povećalo sudjelovanje, čime bi se iskoristile prednosti Sporazuma, uključujući u vidu aktivnih mjera za poticanje internacionalizacije malih i srednjih poduzeća i uspostave kontaktnih točaka i specijaliziranih internetskih stranica za ta poduzeća; ponavlja svoj poziv na djelovanje potrebno da bi se poboljšala informiranost među dionicima, posebno malim i srednjim poduzećima u obje regije, o Sporazumu i dostupnoj potpori; ponavlja svoj poziv na promicanje suradnje uz odgovarajuće tehničke i financijske resurse u strateškim sektorima za obje regije;

14. naglašava da je pošteno i transparentno otvaranje tržišta javne nabave u Srednjoj Americi ključno kako bi se osigurali jednaki uvjeti za poduzeća; izražava zabrinutost zabrinut zbog mogućnosti da se tržišta javne nabave u Srednjoj Americi dodatno otvore na razini središnje vlade i regionalnih vlasti;
15. smatra da unutarregionalne nekarinske mjere predstavljaju bitnu prepreku ulaganjima u Srednjoj Americi; potiče Komisiju da osigura da zemlje Srednje Amerike omogućavaju bolje uvjete za ulaganja i poboljšaju lokalno poslovno okruženje za europske ulagače, što sa sobom nosi i veću razinu zapošljavanja te poboljšanje infrastrukture, čime se odgovara na bitne razvojne potrebe regije;
16. ustraje na učinkovitoj provedbi posebnih obveza u vezi s odredbama o trgovini i održivom razvoju, koje su sastavni dio Sporazuma i koje su neophodne za ostvarivanje postavljenih ciljeva; prima na znanje da će Komisija 2019., baš kao što bi trebala i u budućnosti, provesti *ex post* evaluaciju Sporazuma, uključujući poglavlje o trgovini i održivom razvoju, u kojoj će sudjelovati neovisni stručnjaci; podsjeća na to da se u poglavlju o trgovini i održivom razvoju predviđa uspostava unutarnjih savjetodavnih skupina ili odbora nadležnih za pitanja povezana s radom, okolišem i održivim razvojem; posebno pozdravlja činjenicu da su sada u svim zemljama Srednje Amerike uspostavljeni savjetodavni mehanizmi civilnog društva; napominje da postoji ozbiljna zabrinutost u pogledu neovisnosti tih savjetodavnih skupina i njihova kapaciteta za sudjelovanje u nekim zemljama Srednje Amerike; u tom kontekstu izražava žaljenje zbog činjenice da se sastanci Odbora za pridruživanje i njegovih pododborâ te Foruma za dijalog civilnog društva nisu održali 2017. godine te inzistira da se sastanci održavaju barem jedanput godišnje; poziva strane Sporazuma da radi odgovarajućeg sudjelovanja hitno uspostave mehanizme i potrebna financijska sredstva za jačanje unutarnjih savjetodavnih skupina te da pritom, uz ravnomjernu zastupljenost dionika, osiguraju prisutnost nezavisnih predstavnika organizacija civilnog društva; nadalje, poziva stranke u Sporazumu da uspostave djelotvorne mehanizme za dijalog sa savjetodavnim skupinama i s članovima različitih pododбора te da ih uključe u postupke *ex post* evaluacije planirane za 2019. godinu; pozdravlja preporuke dane tijekom 3. zajedničkog sastanka unutarnjih savjetodavnih skupina EU-a i Srednje Amerike koji se održao 16. lipnja 2016. i poziva stranke da ih provedu u djelo; podsjeća na to da poglavlje o trgovini i održivom razvoju sadržava pravno obvezujuće odredbe za učinkovitu primjenu radnih, socijalnih i ekoloških standarda; pozdravlja činjenicu da su u Sporazumu postavljeni temelji za redoviti dijalog o provedbi zajedničkih obveza; napominje da je Parlament potaknuo Komisiju da ojača mehanizme za praćenje, provedbu i provedbu iz poglavlja o trgovini i održivom razvoju; stoga pozdravlja plan

Komisije u 15 točaka da poveća učinkovitost poglavlja o trgovini i održivom razvoju EU-a te podsjeća da je potrebno nastaviti dijalog s različitim uključenim dionicima, uključujući Parlament, o učinkovitom mehanizmu provedbe obveza u području rada i zaštite okoliša uključenih u trgovinske sporazume;

17. poziva stranke da preispitaju Sporazum kako bi uvele odgovarajući i učinkovit mehanizam za rješavanje sporova kao i da među različitim metodama provedbe razmotre uporabu sankcija kao instrumenata s odvraćajućim učinkom, odnosno kao sredstva krajnje nužde koje bi se primjenjivalo u slučaju ozbiljnih povreda te da socijalnim partnerima i civilnom društvu omoguće da sudjeluju na odgovarajući način;
18. potiče EU i sve zemlje Srednje Amerike da ratificiraju i u potpunosti provedu multilateralne sporazume u području zaštite okoliša koji se odnose na borbu protiv klimatskih promjena, posebno Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Pariški sporazum; ističe da u tom pogledu EU i Srednja Amerika trebaju surađivati u većoj mjeri;
19. prima na znanje različita izvješća o zemljama koje je provela Međunarodna organizacija rada te izazove koji su i dalje prisutni; poziva zemlje Srednje Amerike koje su stranke Sporazuma da iskorijene nasilje nad sindikalistima i autohtonim narodima, poduzmu zakonodavne mjere u cilju učinkovite provedbe temeljnih konvencija MOR-a o slobodi udruživanja, kolektivnom pregovaranju, nediskriminaciji te radu djece; naglašava važnost jačanja inspekcije rada i socijalnog dijaloga;
20. traži da Komisija zajamči da roba ili dijelovi robe proizvedeni u zonama proizvodnje za izvoz nisu obuhvaćeni povlaštenim carinama Sporazuma zbog toga što su te zone oslobođene obveze poštovanja međunarodnih standarda radnog prava i nacionalnih zakona o okolišu; traži od Komisije da dostavi konkretne informacije o carinama ili drugim odredbama koje se primjenjuju kako bi se razlikovali proizvodi koji su nastali u okviru proizvodnje za izvoz i na koje se zato ne odnosi ukidanje carina;
21. podsjeća da se pragovi utvrđeni u okviru mehanizma stabilizacije za banane, koji je priložen Sporazumu, primjenjuju do 2020., da se ne smiju premašiti, i da bi, kada mehanizam istekne, stranke trebale nastaviti pružati statističke podatke, uključujući podatke o ekološkim proizvodima i proizvodima pravedne trgovine; napominje da su u rujnu 2018. godine Nikaragva i Gvatemala premašile svoje pragove (za 349 % odnosno 102 %) te izražava zabrinutost zbog toga što to utječe na europske proizvođače banana; podsjeća na obvezu Komisije da procijeni položaj proizvođača banana u EU-u najkasnije do 1. siječnja 2019. te na to da se u slučaju ozbiljnog pogoršanja stanja na tržištu ili položaja proizvođača banana EU-a može predvidjeti produljenje valjanosti mehanizma; podsjeća na to da bi u svjetlu mehanizma stabilizacije i zaštitne klauzule iz Sporazuma Komisija Europskom parlamentu i relevantnim industrijskim sektorima trebala staviti na raspolaganje temeljitije i redovite informacije o tim kretanjima na tržištu;
22. naglašava da nedavni razvoj događaja na političkom i gospodarskom planu koji uključuju nasilje, nekažnjavanje, korupciju, nestabilne pravosudne sustave i manjkavu vladavinu prava u više zemalja Srednje Amerike također može imati gospodarske posljedice koje se negativno održavaju na cijelu regiju i koje mogu dovesti do njezine destabilizacije; posebno je zabrinut zbog trenutačne situacije u Nikaragvi te je oštro

osuđuje; poziva Komisiju i ESVD da nastave pomno pratiti stanje u Nikaragvi i da, ako je potrebno, procijene moguće mjere koje treba poduzeti u svjetlu Sporazuma o pridruživanju; podsjeća na to da je klauzula o demokraciji ključan element svih sporazuma Unije s trećim zemljama;

23. podsjeća na obvezu EU-a, kako je utvrđena člankom 8. UFEU-a, kao i na obvezu EU-a i drugih potpisnika Deklaracije iz Buenos Airesa o ženama i trgovini prema kojoj se ravnopravnost spolova mora uvrstiti u trgovinsku politiku; poziva strane da veći naglasak u Sporazumu stave na pitanje ravnopravnosti spolova te da u njegovu budućem preispitivanju promiču i podupiru uključivanje posebnog poglavlja o toj temi;
24. potiče Austriju, Belgiju i Grčku da ratificiraju Sporazum i ponovno ističe važnost potpune primjene drugih dijelova Sporazuma, uključujući suradnju u pogledu gospodarskog i trgovinskog razvoja (članak 52. i ostali);
25. pozdravlja činjenicu da stranke konačno počinju s provedbom upravnih i institucionalnih postupaka za donošenje odgovarajućeg protokola o uključivanju Hrvatske u Sporazum o pridruživanju;
 - o
 - o
 - o
26. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, državama članicama, vladama država Srednje Amerike i Europsko-latinskoameričkoj parlamentarnoj skupštini.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	3.12.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: 27 -: 1 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	David Borrelli, David Campbell Bannerman, Santiago Fisas Aixelà, Eleonora Forenza, Karoline Graswander-Hainz, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Nadja Hirsch, France Jamet, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Joachim Schuster, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Reimer Böge, Klaus Buchner, Sajjad Karim, Gabriel Mato, Ralph Packet, Frédérique Ries, Pedro Silva Pereira, Jarosław Wałęsa
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Birgit Collin-Langen, Jonás Fernández, Alojz Peterle, Kosma Złotowski

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU

27	+
ALDE	Nadja Hirsch, Frédérique Ries
GUE/NGL	Eleonora Forenza, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur
NI	David Borrelli
PPE	Reimer Böge, Birgit Collin-Langen, Santiago Fisas Aixelà, Christophe Hansen, Gabriel Mato, Alojz Peterle, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Adam Szejnfeld, Jarosław Wałęsa, Iuliu Winkler
S&D	Jonás Fernández, Karoline Graswander-Hainz, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Heidi Hautala

1	-
ENF	France Jamet

4	0
ECR	David Campbell Bannerman, Sajjad Karim, Ralph Packet, Kosma Złotowski

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani